

Sadržaj

Predgovor	9
1. UVOD	
1.1. Predmet i metodologija istraživanja građanskih društava na tlu Like i Senja	17
1.2. Izvori	22
1.3. Historiografija	25
2. PROSTORNE I POVIJESNE ODREDNICE LIKE I SENJA DO POJAVE GRAĐANSKIH DRUŠTAVA	
2.1. Geografski uvjeti i upravni razlozi	35
2.2. Dominantna vojnokrajiška iskustva	38
2.3. Počeci fragmentarne modernizacije nakon ukinuća Vojne krajine	43
2.4. Lika i Senj u sklopu Ličko-krbavske županije	52
2.5. Hrvatsko-srpski odnosi	61
2.6. Lika i Senj u Kraljevini Jugoslaviji	62
3. DRUŠTVENI I KULTURNI KONTEKST RAZVOJA UDRUGA NA PROSTORU LIKE I SENJA	
3.1. Povijest udruživanja	73
3.2. Habsburška regulacija i njena primjena na prostoru tadašnje civilne i vojne Hrvatske	78
3.3. Pravno uređenje udruga i zaklada	80
3.4. Kratka povijest nastanka građanskih društava u Hrvatskoj	84
3.5. Štedionice kao ekonomske udruge izlaska Like iz permanentne krize	87
3.6. Statistički podaci kao simboličan pokazatelj gospodarskog i kulturnog napretka Like i Senja	91

3.7. Važnost prosvjetnih društava i podružnica u Lici i Senju	93
3.8. Razvoj srpskih građanskih udruga u Lici	96
3.9. Nastavak razvoja ličkih i senjskih građanskih društava u Kraljevini SHS — Jugoslaviji (1918.—1941.)	100
3.10. Ublažavanje krize ograncima gospodarskih organizacija	107
3.11. Senjska građanska društva kao iznimka	111
3.12. Zaklade na ličkom tlu (1850.—1940.): institucijski »humanisti« u pomaganju ličkome čovjeku	114
4. GRAĐANSKA DRUŠTVA, KLUBOVI I SAVEZI U LICI I SENJU	
4.1. Društva u Brinju i okolici	128
4.1.1. Mjesto Brinje	128
4.1.2. Građanska društva u Brinju i okolici	129
4.1.3. Jezerane	135
4.2. Društva u Donjem Lapcu i okolici	140
4.3. Društva u Gospiću i okolici	147
4.3.1. Od stožernog mjesta Ličke pukovnije do ličke metropole	147
4.3.2. Gospodarske i trgovačke udruge u Gospiću	149
4.3.3. Humanitarno-dobrotvorna društva u Gospiću	153
4.3.3.1. Društvo za potporu siromašnih i vrijednih učenika kr. velike gimnazije u Gospiću	153
4.3.3.2. Društvo za poljepšanje Gospića i okolice	155
4.3.4. Gospojinska društva	158
4.3.4.1. Crveni križ u Gospiću	159
4.3.5. Gospićke štedionice	162
4.3.6. Kulturno-prosvjetna društva u Gospiću	164
4.3.6.1. Pjevačka društva	164
4.3.6.2. Matica hrvatska u Gospiću	172
4.3.7. Čitaonice u Gospiću i okolici	174
4.3.7.1. Gospićka sloga i čitaonica Lička vila	175
4.3.7.2. Čitaonice u gospićkoj okolici	178
4.3.8. Agrarna društva u Gospiću i okolici	188
4.3.9. Nacionalne udruge i klubovi	189
4.3.10. Sportska društva i klubovi u Gospiću	191
4.3.10.1. Teniski klub u Gospiću	191
4.3.10.2. Hrvatski športski klub Građanski iz Gospića	193
4.3.10.3. Športski klub »Victoria« u Gospiću	195
4.3.10.4. Ribarsko-udičarsko društvo	196
4.3.10.5. Lovачko društvo u Gospiću	197

Sadržaj

4.3.11. Planinarsko društvo »Visočica«	198
4.3.12. Sokolska društva u Gospiću	202
4.3.13. Gospićka strukovna društva	209
4.3.13.1. Vatrogasno društvo u Gospiću	213
4.3.14. Pogrebna društva u Gospiću i okolici	217
4.3.15. Ostala građanska društva i podružnice u Gospiću	220
4.4. Društva u Gračacu i okolici	227
4.4.1. Građanska društva u Gračacu	228
4.4.2. Građanska društva u Lovincu	236
4.5. Društva u Karlobagu i okolici	242
4.5.1. Građanska društva u Karlobagu	245
4.6. Društva u Korenici i okolici	250
4.7. Društva u Otočcu i okolici	258
4.7.1. Otočka štedionica	260
4.7.2. Gospodarska društva u Otočcu	261
4.7.3. Dobrovoljno vatrogasno društvo u Otočcu	265
4.7.4. Otočke čitaonice	267
4.7.5. Sokolska društva u Otočcu	270
4.7.6. Glazbeno društvo u Otočcu	271
4.7.7. Ženska i humanitarna društva u Otočcu	272
4.7.8. Društvo ratnih vojnih invalida	278
4.7.9. Čitaonice i seljački domovi u otočkoj okolici	278
4.7.10. Građanska društva u Vrhovinama	281
4.8. Društva u Perušiću i okolici	285
4.8.1. Građanska društva u Perušiću	285
4.8.2. Građanska društva u perušićkoj okolici	291
4.9. Društva u Senju i na području grada Senja	295
4.9.1. Kulturno-prosvjetna društva u Senju	298
4.9.2. Senjske čitaonice	300
4.9.3. Humanitarno-dobrotvorna društva u Senju	303
4.9.4. Sportska društva i klubovi	307
4.9.5. Hrvatski sokol u Senju	308
4.9.6. Obrtna i gospodarska društva u Senju	311
4.9.6.1. Hrvatska obrtnička i radnička zadruga Uskok	312
4.9.7. Vatrogasno društvo u Senju	313
4.9.8. Vjerska društva u Senju	314
4.9.9. Brodarska i pomorska društva u Senju	318
4.9.10. Štedionice i Trgovačka komora u Senju	321

4.9.11. Ženska društva u Senju	327
4.9.12. Matica hrvatska u Senju	327
4.9.13. Građanska društva u senjskoj okolici	329
4.10. Društva u Udbini i okolici	339
4.10.1. Građanska društva u Udbini i Podlapcu	339
5. LIČKA DRUŠTVA IZVAN LIKE — POVEZANOST SA ZAVIČAJEM	
5.1. Iseljavanje ličana	351
5.2. Društvo za poljepšanje Plitvičkih jezera	353
5.3. Lička građanska društva u hrvatskoj metropoli	359
5.3.1. Društvo ličana u Zagrebu	359
5.4. Društvo za unapređenje Karlobaga i okolice	369
5.5. Lička zavičajna društva u Slavoniji, Banovini i Kordunu	372
6. SLAB DRUŠTVENI RAZVOJ U VREMENU SOCIJALISTIČKE JUGOSLAVIJE I IZAZOVI NA STARIM TEMELJIMA U NOVOJ SAMOSTALNOJ HRVATSKOJ	
6.1. Jednopartijski kulturno-gospodarski razvoj i novi nositelji izmijenjene ličke stvarnosti	383
6.2. Lička društva izvan Like od 1990. godine — stvarni pomagatelji obnove i razvoja Ličko-senjske županije	386
7. ZAKLJUČAK	393
8. PRILOZI	
Izvori	399
Literatura	404
Kratice	410
Sažetak	411
Summary	412
Kazalo osobnih imena	415
O autoru	432